

Welkom in Montenegro

AANKOMST IN MONTENEGRO	3
WAT JE NIET MAG MISSEN	4
HOOGTEPUNTEN VAN MICHELIN	6
MONTENEGRO IN 7 DAGEN	8

De oude stad
van Budva

© Olena_Z/Getty Images Plus

De Baai van Kotor is een duizelingwekkende fjord, de zuidelijkste fjord van Europa. © vovik_mar/Getty Images Plus

AANKOMST IN MONTENEGRO

Met het vliegtuig

Er zijn twee internationale luchthavens in Montenegro.

De grootste luchthaven is die in **Podgorica** (12 km van het centrum van de hoofdstad), ook Golubovci genoemd (naar de dichtstbij gelegen agglomeratie).

De andere is die in **Tivat** (4 km van het centrum), niet ver van Kotor.

📍 www.montenegroairports.com

📍 'Autoverhuur', blz. 14 en 'Taxi's', blz. 19.

GEWONE LUCHTVAARTMAATSCHAPPIJEN

Brussels Airlines – Vluchten vanuit Brussel naar Podgorica met tussenstop. Reisduur: min. 4 uur.

www.brusselsairlines.com

KLM – Vluchten vanuit Amsterdam naar Podgorica met tussenstop.

Reisduur: min. 4 uur. www.klm.com

Austrian Airlines – Vluchten vanuit Brussel en Amsterdam naar Podgorica met tussenstop. Reisduur: min. 4 uur. www.austrian.com

Air Serbia – Vluchten vanuit Brussel en Amsterdam naar Podgorica en Tivat met tussenstop. Reisduur: min. 4 uur. www.airserbia.com

Lot – Vluchten vanuit Brussel en Amsterdam naar Podgorica met tussenstop. Reisduur: min. 4 uur. www.lot.com

GOEDKOPE VLUCHTEN

Deze reisagentschappen vergelijken de tarieven van luchtvaartmaatschappijen.

Sommige bieden ook hotels aan. Weet dat deze markt heel sterk varieert en dat bestemmingen vaak worden toegevoegd of juist geschrapt.

Momondo – www.momondo.be

Skyscanner – www.skyscanner.nl

Vliegwinkel.nl – www.vliegwinkel.nl

Connections – www.connections.be

Vliegtickets.com – www.vliegtickets.com

Ryanair – www.ryanair.com.

Rechtstreekse vluchten van Charleroi naar Podgorica. Reisduur: ca. 2½ uur.

TUI – www.tuifly.be. Van mei tot en met september rechtstreekse vluchten van Brussel en Amsterdam naar Podgorica. Reisduur: ca. 2½ uur.

ALTERNATIEVE ROUTE

*Je kunt ook het vliegtuig nemen naar de luchthaven van **Dubrovnik** (www.airport-dubrovnik.hr) in Kroatië, daar een auto huren en naar Montenegro rijden of de taxi naar Montenegro nemen (Herceg Novi ligt amper 29 km ten zuiden van de luchthaven). Hoewel de grenscontroles minder streng verlopen, moet je toch nog rekening houden met wachttijden aan de grens. In de winter zijn die het kortst, in de zomer variëren ze enorm. Probeer vooral in de zomer zo vroeg mogelijk (voor 10.00 u) of zo laat mogelijk (na 20.00 u) aan de grens te zijn.*

WAT JE NIET MAG MISSEN

Onze favoriete 'mooiste plekjes'

1

Kotor★★★

Vouwkaart B6 - blz. 28

2

Perast★★★

Vouwkaart B5 - blz. 37

3

Nationaal park Durmitor★★★

Vouwkaart C-D2-3 - blz. 91

4

Meer van Shkodër★★★

Vouwkaart D-E6-7 - blz. 73

5

Nationaal park Biogradska Gora ★★★
Vouwkaart E-F4 - blz. 99

6

Klooster van Ostrog ★★★
Vouwkaart C5 - blz. 84

5

7

Nationaal park Lovćen ★★★
Vouwkaart C-D5-7 - blz. 72

8

Tarakloof ★★★
Vouwkaart D2-3 - blz. 94

HOOGTEPUNTEN VAN MICHELIN

♥ **Maak een boottocht op het Meer van Shkodër.** Terwijl je dobbert op het kalme water, dat her en der is bedekt met waterlelies, kun je de vele vogels observeren. Maak de boottocht bij voorkeur 's ochtends vroeg of bij zons-
6 ondergang, dan toont de natuur zich van haar beste kant. Tijdens de boottocht krijg je soms de tijd om een duik te nemen en te picknicken. 📍 blz. 73.

♥ **Proef lamsvlees bereid onder een sač.** Die traditionele bereidingswijze uit de Balkan wordt in de plaatselijke taal *ispod sača* genoemd en in het Engels *under the bell*. Het gaat om een gietijzeren deksel in de vorm van een

klok, dat men op een soort tajine zet. Het resultaat is een bijzonder smaakvol gerecht met een unieke smaak. Men bereidt onder andere lamsvlees en inktvis op die manier. 📍 blz. 108.

♥ **Verken het ongerepte weidse nationaal park Prokletije.** Het jongste nationaal park in Montenegro ligt op de grens tussen Albanië en Kosovo. Het is het minst bezochte en dus een paradijs voor wie houdt van ongerepte natuur en spitse bergtoppen. Maar opgelet, een bezoek aan dit nationaal park vergt enige voorbereiding! 📍 blz. 103.

♥ **Geef je over aan de bochten van de Serpentine.** De oude weg van Cetinje

Vanaf de trap die naar het fort van Kotor leidt, kijk je uit over de stad.

♥ **Bewonder de Baai van Kotor bij zonsondergang vanaf het fort van Kotor.** Nadat je de 1350 treden naar de noordelijke poort van het fort van Kotor hebt beklommen, ontvouwt zich voor je ogen een schitterend uitzicht over de Baai van Kotor. De beklimming duurt ongeveer een uur, maar het uitzicht is de inspanning meer dan waard. Verzamel al je moed en trek stevige schoenen aan. 📍 *blz. 35.*

naar Kotor bestaat uit heel veel bochten, maar biedt je onderweg adembenemende uitzichten op de Baai van Kotor. Je zult prachtige kiekjes kunnen maken voor je ten slotte naar de baai beneden duikt. 📍 *blz. 35.*

♥ **Overnacht in een 'etnisch dorp'.** De huizen staan in groepjes of verspreid in de natuur. Het kan gaan om een spartaans ingerichte hut of een traditionele chalet. Ze vormen de ideale uitvalsbasis voor wandelingen op de hoogvlakte van Štavna, maar ook voor ervaren trekkers en alpinisten die het massief van Komovi of de bergen in het nationaal park Prokletije willen verkennen. 📍 *blz. 105 en 103.*

♥ **Doe aan canyoning in de Pivakloof** Doe dit alleen in het gezelschap van een gids of met een agentschap. Er wacht je een avontuurlijke tocht door de 1700 m lange kloof ten zuiden van de Durmitor, waarin je soms door rustig water maar ook langs watervallen en natuurlijke waterglijbanen komt. 📍 *blz. 90.*

♥ **Maak kennis met de lokale producenten op het schiereiland Luštica.**

Dit ongerepte schiereiland niet ver van Kotor biedt niet alleen rust, zelfs tijdens het hoogseizoen, maar ook veel lekkernijen van kleine producenten die olijfolie, honing en kaas maken. 📍 *blz. 49.*

♥ **Ga raften in de Tarakloof.** We willen beginners wel waarschuwen, want dit is de grootste kloof van Europa en dat zorgt voor de nodige adrenaline. Maak van de gelegenheid gebruik om de prachtige, verscholen bezienswaardigheden in deze ongelofelijke natuurcreatie te bezichtigen, waaronder kloosters, bruggen en gezellige adressen waar men streekspecialiteiten serveert. 📍 *blz. 94 en 127.*

♥ **Woon een festival op het strand bij.** De keuze is enorm: het Sea Dance Festival op het strand van Buljarica, het Southern Soul Festival in Ulcinj of de Dag van de makreel in Budva. Maar ook zonder festival valt er op de stranden, van bijvoorbeeld Ada Bojana, altijd wel iets te beleven. In de zomer zijn de stranden in Montenegro trefpunten waar veel gezelligheid heerst. 📍 *blz. 18 en 21.*

♥ **Ontdek het scheepswrak van een piratenschap tijdens een duikexcursie.** Het heldere water van de Adriatische Zee heeft veel verrassingen in petto voor duikers, en dan bedoelen we niet alleen wat de natuur te bieden heeft. Voor de kust van Ulcinj kom je tijdens je duikexcursie ankers en scheepswrakken tegen die vaak al eeuwenlang onder water liggen. 📍 *blz. 125.*

PRAKTISCHE INFO

Ambassades

Er is geen ambassade in Montenegro, richt je indien nodig tot de ambassades in Belgrado:

België – Krunska 18 - 11000 Belgrado -
☎ + 38 111 323 00 16 - serbia.
diplomatie.belgium.be

Nederland – Milentija Popovica 5b -
11070 Belgrado - ☎ +38 111 202 39 00.

Autoverhuur

Overal in Montenegro zijn autoverhuurbedrijven te vinden, vooral op de luchthavens en in de badplaatsen.

14

Het is vaak interessant om een lokale autoverhuurder een huurauto te laten brengen naar een vooraf afgesproken plek, zoals je hotel of de luchthaven. Een betrouwbare lokale autoverhuurder is Tara-Car (taracar-rental.com).

VERKEERSREGLEMENT

Het dragen van de autogordel is verplicht en je mag je mobieltje niet gebruiken als je achter het stuur zit, al wordt die regel zelden opgevolgd. De alcohollimiet bedraagt 0,3 g/liter (promille), wat ongeveer overeenkomt met één glas alcoholische drank. Er geldt een snelheidsbeperking van **50 km/uur** in dorpen en steden en van **80 km/uur** daarbuiten. De tolsnelweg A 1, bedoeld om Bar met Servië te verbinden via Podgorica en betaald met een Chinese lening, stopt in Mateševo, een dorpje ten zuiden van Kolašin (📍 blz. 98).

Voor de tunnel van Sozina (4,1 km), tussen Podgorica en Bar, betaal je € 2,50.

Het is verplicht **overdag rond te rijden met dimlichten**.

☺ Je hebt geen voorrang als je een rotonde (verkeersbord met een blauwe achtergrond) op rijdt.

Bijna overal in de steden parkeer je tegen betaling, ook al is het wanorde-lijk (parkeerkaarten zijn te koop bij de kiosken). Niet betalen wordt gegarandeerd beboet. Parkeer bij voorkeur in de vele parkeergarages, ze zijn niet duur.

Bergsport

📍 'De beste adressen/Sport en ontspanning', blz. 125.

Boottochten

Om ten volle te genieten van het Meer van Shkodër maak je het beste een boottocht op het meer (er zijn meerdere vertrekplaatsen, waaronder Virpazar en Rijeka Crnojevića). Je kunt ook een watertaxi nemen, die zijn niet duur en brengen je naar de andere kant van de Baai van Kotor of een eiland voor ca. € 5/pers. (heen en terug). In sommige nationale parken kun je een boot huren. Zo kun je een boottocht maken op het Zwarte Meer (€ 10/uur) of kajaken op het Meer van Shkodër (ca. € 5/uur).

Cruiseschepen

Hoewel het nog niet de proporties aanneemt zoals in Kroatië (vooral in

© Erania

Raften op de Tararivier

15

Dubrovnik en Split), meert er regelmatig zo'n drijvende stad aan en overspoelen honderden (en soms duizenden) passagiers de straten van Kotor, waardoor een bezoek aan de stad meteen een stuk minder aangenaam is. Andere passagiersschepen varen alleen maar voorbij de kust van de Baai van Kotor. Aan de Adriatische kust is het minder druk omdat de havens er onvoldoende diep zijn.

Drinkwater

Op de meeste plaatsen is het kraanwater drinkbaar, maar toch is in de zomer enige voorzichtigheid geboden in heel drukke badplaatsen of tijdens overstromingen.

In het noorden is zelfs het water van bepaalde rivieren te drinken.

Elektriciteit

Montenegro heeft hetzelfde voltage (220 V) en dezelfde stekkers. Je hebt geen adapter nodig.

Etiquette

Montenegrijnen zijn gastvrij. Ze ontvangen gasten vriendelijk en zijn benieuwd naar wat je denkt over hun land, waarop ze heel trots zijn, en terecht. Sommigen zijn wat terughoudender, vooral in de bergen (vaak ligt dat vooral aan het taalprobleem) en in het hoogseizoen aan de kust.

MONTENEGRO VANDAAG

De grootste troeven van Montenegro zijn de verbazingwekkende diversiteit aan landschappen en het bijzonder rijke erfgoed in verhouding tot de kleine oppervlakte van het land.

NATUURPRACHT

De inwoners vertellen graag de legende waarin God, nadat hij de rest van de wereld had geschapen, achterbleef met een hoop stenen en die dan maar in Montenegro achterliet. Het land heeft inderdaad een rotsachtig landschap met indrukwekkende bergen. Alleen al in het **nationaal park Durmitor** zijn er meer dan vijftig bergen die meer dan 2000 m hoog zijn, alsof het een woud van bergtoppen is! En het zijn niet zomaar bergen. Sommige zijn begroeid met bijzondere bossen, zoals **Biogradska Gora**, een van de laatst overgebleven stukken oerbos van Europa. In het gebergte zijn indrukwekkende kloven uitgesleten waardoorheen turkoois kleurige rivieren stromen. Wist je trouwens dat de **Tarakloof** de grootste canyon ter wereld is na die van Colorado? En dan is er nog het **nationaal park Prokletije**, vlak bij Albanië, dat men vaak links laat liggen omdat de bergen er zo veelzijdig zijn. De toppen van de Dinarische Alpen zijn er aan Albanese kant bijna 2700 m hoog!

Maar Montenegro heeft nog veel meer te bieden. Zo zijn er aan de kust enkele van de mooiste (en drukst bezochte) stranden van Europa te vinden en er groeien veel **olijfbomen**. In de buurt van Bar kun je trouwens een meer

dan tweeduizend jaar oude olijfbom bezichtigen.

VAN HEBZUCHTIGE VOLKEREN...

Het spreekt voor zich dat al die schoonheid in de loop der tijd veel mensen aantrok. Het land wordt dan ook al duizenden eeuwen lang bevolkt en kende een woelige geschiedenis waarin veel beschavingen elkaar opvolgden: de Grieken, de Illyriërs, de Romeinen, de Byzantijnen, de Slaven, de Venetianen en de Turken. Ze lieten oude ruïnes, kloosters vol fresco's, kerken in lichte natuursteen, hooggelegen forten en enkele architecturale parels uit de renaissance achter.

In **Kotor** lijk je terug te keren naar de 16de eeuw. De stad ligt in een unieke geografische omgeving die hier niet thuis hoort, ze ligt namelijk in de **enige fjord in het Middellandse Zeegebied** en was daardoor erg gewild bij verschillende volkeren. De Venetianen lieten er hun architecturale stempel achter, let maar op de gevleugelde leeuw die je her en der op gebouwen ziet staan.

In de hoofdstad, de voormalige stad Titograd die later de naam Podgorica kreeg, maar ook in veel andere steden, staan vooral woontorens uit het Joegoslavische tijdperk en 'avantgardistische' (voor die tijd althans) geometrische winkelcomplexen die herinneren aan die lange heerschappij van Tito. Maar hier lijdt men niet aan nostalgische nostalgie naar het voormalige Joegoslavië. Overall duiken gloednieuwe gebouwen

Het strand van Mogren bij Budva is een van de mooiste stranden van Montenegro.

op die erop wijzen dat Montenegro zich op de toekomst en op de aansluiting bij de Europese Unie richt.

... TOT HEBZUCHTIGE INVESTEERDERS

Vier bezienswaardigheden in Montenegro werden door **Unesco** uitgeroepen tot **werelderfgoed**. Dat is niet slecht voor de parel van de Balkan en al helemaal niet voor de vele projectontwikkelaars, die vooral van Russische afkomst zijn en die de Adriatische kust stevig in hun greep hebben. Zij vormen een van de belangrijkste oorzaken van het ontstaan van het fenomeen dat de naam *Budvanization* en dat verwijst naar de nogal anarchistische en niet bepaald mooie stadsplanning langs de kust, onder andere in Budva, de

belangrijkste badplaats van het land. In 2017 riep Unesco de Montenegrijnse regering op het matje in verband met de Baai van Kotor, omdat ook daar de toeristische infrastructuur (overnachtingen, vervoer, cruiseschepen enzovoort) het mooie uiterlijk van de baai steeds meer verpest.

Het in stand houden van die bijzondere omgeving en van de tradities die de erfenis zijn van een mozaïek aan volkeren, zal de komende jaren een hele uitdaging zijn voor Montenegro. Als buitenstaander is het moeilijk in te schatten wat de inzet en wat het grootste gevaar is. Is zoveel diversiteit op zo'n kleine oppervlakte mogelijk? Je kunt het alleen met zekerheid vaststellen als je het ter plaatse met eigen ogen gaat bekijken...

DE BAAI VAN KOTOR ★★★

Deze baai wordt door velen de grootste en mooiste fjord van Zuid-Europa genoemd. Van de lange aanwezigheid van de Venetianen zijn nog veel sporen terug te vinden. De Boka, zoals de baai ook wordt genoemd, werd door Unesco uitgeroepen tot werelderfgoed en vormt een aaneenschakeling van baaien en zeestraten, met aan de kust bekoorlijke middeleeuwse steden. Er heerst een heerlijk klimaat, vooral in het westen van het land.

► **Bereikbaarheid:** rijd vanaf Podgorica naar Kotor (85 km westwaarts; reisduur: 1¼ u) via Cetinje (M 2.3, daarna P 1) en de Kotor Serpentine (€ blz. 35). Of neem de bus bij het busstation van Podgorica (Trg Golotočkih žrtava 1 - www.busticket4.me) of bij de luchthaven, waar veel bussen vertrekken naar Kotor, zeker in het hoogseizoen. 😊 Je kunt ook een vlucht nemen naar Dubrovnik in Kroatië (€ blz. 3). En vanaf de luchthaven van Tivat kun je gemakkelijk per taxi naar Kotor (8,6 km).

Uitneembare vouwkaart A-B5-6. Detailkaart hiernaast en detailkaart Kotor blz. 29.

► **Aanrader:** klim ongeveer een uur voor zonsondergang naar het fort van Kotor, waar je een schitterend uitzicht wacht. Neem in Perast 's ochtends een bootje naar de Onze-Lieve-Vrouw van de Rotsen, om te genieten van de magische sfeer in de baai.

📍 **Kotor** – Stari Grad 315 (Sea Gate) - ☎ 032 32 59 50 - kotor.travel

📍 **Herceg Novi** – Jova Dabovića 10 - ☎ 031 35 08 20 - www.hercegnovi.travel

De Baai van Kotor is een unieke geografische omgeving. De fjord loopt diep landinwaarts en omvat in feite vier baaien. De Baai van Kotor en de Baai van Risan vormen samen de

binnenbaai, door Unesco uitgeroepen tot werelderfgoed. Omdat de binnenbaai dichterbij de bergen ligt, heerst er een strengere klimaat. Midden in de winter krijgen sommige dorpen geen

UIT ETEN

Adriatic Rose	8
Bocalibre	17
Čatovića Mlini	26
Conte	19
Gradska Kafana	14
Konoba Feral	16
Konoba Portun	24
Portofino Bistro	15

IETS DRINKEN

Do-Do	10
Gradska Kafana	9
Moritz Eis	17
Pub Got	18

WINKELN

Markt	11
-------------	----

UITGAAN

Verige65	6
----------------	---

SPORT

Kayak Tours Kotor	5
Peoples Diving Club	2

OVERNACHTEN

Conte	15
Hotel Perla	10
Hotel Aurora	27
Palace Jelena	30
Vila Perast	29

streepje zon te zien. Bij de **zeestraat Verige**★ (📍 blz. 41) is de fjord amper enkele honderden meters breed. Daar voorbij begint de buitenste baai, waar het klimaat zachter is. Die omvat de Baai van Tivat in het zuiden en de Baai van Herceg Novi in het westen. De buitenste baai mondt uit in de Adriatische Zee.

KOTOR ★★★

Vouwkaart B6.

De stad ligt achter in de baai die naar haar is genoemd, met op de achtergrond indrukwekkende bergen. Deze oude stad met veel paleizen en meer dan 4 km lange versterkingen is de mooiste stad van Montenegro.

De omwalling ★★★

Kotor is ommuurd en de omwalling is versterkt met bastions en wachttorens.

Drie stadspoorten boden toegang tot de stad. 's Nachts werden ze gesloten om een onverwachte inval te voorkomen. De zuidelijke en de noordelijke poorten waren beschermd door een ophaalbrug over een gracht, de westelijke poort verschaftte directe toegang tot de zee.

De weg langs de kust werd pas veel later, eind 19de eeuw, aangelegd. Vlak

bij de kade waar de cruiseschepen aanmeren, is een voetgangerstunnel om de weg veilig over te steken.

Morska Vrata ★

De **Poort van de Zee** is midden 16de eeuw gebouwd nadat de vorige door een **aardbeving** was verwoest. De leeuw van Venetië prijkte trots boven de boog, maar hij werd na de bevrijding in 1944 vervangen door een ster. Je kunt de oorspronkelijke leeuw bewonderen in de inkomhal van het maritiem museum. Hopelijk krijgt hij ooit zijn oorspronkelijke plek terug. Onder het gewelf, rechts, zie je een bas-reliëf van de Maagd, de H. Bernardinus van Siena en de H. Tryfon, de patroonheilige van Kotor (📍 *kader* blz. 32). Die laatste houdt in zijn hand een plattegrond van de stad. Let ook op de **'leeuwenmuil'** in de muur, ooit een brievenbus voor anonieme aangiften.

Trg od Oružja ★★

Het 'Wapenplein' is het grootste plein in Kotor. Dat het ooit van militair belang was, blijkt nog uit de wapen- en levensmiddelenopslagplaats aan de noordkant van het plein. De wapenopslagplaats werd na de bezetting door Napoleon omgevormd tot een theater

UIT ETEN

Cesarica	42
Galion	44
Konoba Scala Santa	25
Konoba Trpeza	23

IETS DRINKEN

Forza Cafe	11
Hotel Vardar	13

WINKELN

Cats of Kotor	7
Markt	5

UITGAAN

Old Winery	8
Pržun	7

SPORT

Adventure Montenegro	4
----------------------------	---

OVERNACHTEN

Boutique Hotel Astoria	14
Casa Antika Druško	28
Hotel Vardar	13

en nu is er **Hotel Cattaro** gevestigd. De levensmiddelenopslagplaats biedt nu onderdak aan kantoren. Soldaten zul je op het plein niet snel meer tegenkomen, wel veel toeristen, die onder andere graag vertoeven op het terras van **Forza Cafe** (☉ blz. 116) op de begane grond van het voormalige **hertogelijk paleis**★ (Vojvodska Palata) met het immense balkon. De **klokkentoren** (Sahat Kula) is in de 17de eeuw gebouwd ter vervanging van een middeleeuwse toren. De wijzerplaat werd pas eind 18de eeuw aan de toren toegevoegd. Sinds de aardbeving van 1667 staat de toren een beetje scheef, zoals de toren van Pisa. Voor de toren staat nog de **schandpaal** in de vorm van een obelisk. Aan de zuidoostkant van het plein, rechts van hotel **Vardar** (☉ blz. 116 en 129), staat het **Bizantipaleis**★ (Palata Bizanti), met het opengewerkte balkon. Hier kwam

de oudste broederschap van matrozen ter wereld, die werd opgericht in 809, samen.

Eerst een drankje

Voor je je overgeeft aan de geheimen van de stad, kun je iets drinken op het terras van **hotel Vardar** (☉ blz. 116).

Trg od Brašna ★

Zoals gebruikelijk in de middeleeuwen verwijst de naam van het plein, Meelplein, naar de activiteit die er werd beoefend. Hier bevonden zich dus pakhuisen met tarwe en meel. Op het plein zelf staan twee paleizen tegenover elkaar, die de geschiedenis van de stad samenvatten. Rechts zie je het **Bučapaleis** (Palata Buča) uit de 13de eeuw. Het is volledig gerestaureerd en

DE AANGRIJPENDE GESCHIEDENIS VAN KOTOR

*Nadat bij de aardbeving van 15 april 1979 veel oude gebouwen instortten, kwamen de funderingen van nog oudere gebouwen bloot te liggen, die inzicht gaven in de geschiedenis van **Kotor**. Het Romeinse dorp **Acruvium**, dat achtereenvolgens in handen viel van de Ostrogoten, de Slaven, de Byzantijnen en ten slotte de dynastie van de Nemanjić, stelde tot eind 12de eeuw weinig voor. Daarna volgden meer bezetters, zoals de Hongaren en de Bosniërs, uiteindelijk gevolgd door de **Venetianen** in 1420, die de stad vol paleizen bouwden. Net zoals Dubrovnik was Kotor een **stadstaat** die zijn rijkdom haalde uit de handel en de **zeevaart**. Zelfs drie grote aardbevingen in de 16de eeuw kregen de stad niet klein. Nadat de Venetianen vertrokken, volgden vreemde bezetters elkaar op: de Russen, de Fransen met Napoleon en de Oostenrijkers met het **Congres van Parijs** (1814) tot het einde van de Eerste Wereldoorlog. Vanaf toen hoorde de stad bij het koninkrijk van de Serviërs, Kroaten en Slovenen, vervolgens bij Joegoslavië en ten slotte bij Servië, tot de stad dankzij de onafhankelijkheid in 2006 uitgroeide tot een van de belangrijkste toeristische bestemmingen in Montenegro.*

Kotor is helemaal ommuurd. Vanaf de oude stadswallen heb je een prachtig uitzicht op de Baai.

© emicristea/Getty Images Plus

UIT ETEN

De gastronomie in Montenegro weer- spiegelt de geografie. Zo eet je in het noorden vooral rijkelijke vleesgerechten en aan de kust vis en zeevruchten. Er zijn ook veel regionale gerechten, zeker in grensgebieden, zoals bij het Meer van Shkodër, waar men karper en gemari- neerde forel serveert. Veel chefs tonen je trouwens met veel plezier hun *sač* (voor toeristen vaak 'under the bell' genoemd), een gietijzeren stolp waaronder ze hun gerechten laten sudderen. Dat is vooral aan de grens met Kroatië populair. Houd rekening met een groot prijsverschil tus- sen restaurants aan de kust en die in het binnenland. De in deze gids aangegeven prijsklassen gelden voor een voorgerecht en een hoofdgerecht, maar meestal volstaat een hoofdgerecht, zeker in het binnenland en in kleine steden.

☞ 'Uit eten', blz. 20, en 'Een rijkelijke gastronomie', blz. 150.

☞ *Onderstaande adressen vind je terug op de uitneembare vouwkaart aan de binnenzijde van het omslag; zoek het overeenkomstige nummer (bv. 1). De aanwijzingen in het rood verwijzen eveneens naar deze kaart. Sommige adressen staan alleen aangeduid op de detailkaarten.*

DE BAAI VAN KOTOR

Kotor

Detailkaart blz. 29

MINDER DAN € 15

Net zoals in alle toeristische steden vind je hier fastfood, zoals hamburgers,

čevapi, burek (☞ 'lets drinken', blz. 150) en pizzapunten voor minder dan € 5.

TUSSEN € 15 EN € 25

♥ 23 **Konoba Trpeza** – *Pijaca od mlijeka 478 - ☎ 069 34 52 90 - trpeza.me - dag. 12.00-22.30 u.* Achter een onopvallende gevel gaat dit restaurant schuil, waar men zeevruchten en een mooie selectie wijnen uit de hele wereld serveert. Neem indien mogelijk plaats op het heerlijk rustige binnenplaatsje bij de wingerd.

25 **Konoba Scala Santa** – *Trg od Salate, Stari grad 295 - ☎ 067 39 34 58 - dag. 12.00-22.00 u.* Dit is een van de oudste restaurants van Kotor. Neem plaats op het terras of in de eetzaal met een heel authentieke sfeer en maak een keuze uit de vele salades, pastagerechten en risotto met vlees of vis. Hartelijke ontvangst, lekkere gerechten, redelijke prijzen en muziek op de achtergrond.

42 **Cesarica** – *Stari Grad 375 - ☎ 069 04 97 33 - dag. 9.00-22.00 u.* Het is even zoeken naar dit adres niet ver van de kerk Sv. Luke, maar toch wordt het drukbezocht. Men serveert er vooral visgerechten, maar er staan ook vlees- en pastagerechten op de kaart. Het is er op hete zomerdagen goed toeven op het schaduwrijke terras en in de eetzaal met airco.

MEER DAN € 25

44 **Galion** – *Šuranj bb - ☎ 032 32 50 54 - www.galion.me - dag. 12.00-23.00 u - € 30-35 - reserv. aanbev.* In

dit luxueuzere restaurant bij de haven van Kotor serveert men gastronomische gerechten en je geniet er van een schitterend uitzicht. Vanuit de verfijnd ingerichte eetzaal kijk je namelijk uit op de verlichte omwalling.

In de omgeving van Kotor

Detailkaart blz. 27

TUSSEN € 20 EN € 30

24 Konoba Portun – Dobrota 168 - Donji Put - ☎ 068 08 61 01 - www.konobaportun.com - dag. 10.00-23.00 u. Vanuit deze schitterend gelegen zaak langs de panoramische route naar Dobrota, ten noorden van Kotor, kijk je uit over de Boka terwijl je gegrilde vis, risotto met inktvisinkt of carpaccio van tonijn eet op het terras bij het water.

Perast

Detailkaart blz. 27

MINDER DAN € 15

17 Bocalibre – Bij het water, ten oosten van het stadje - ☎ 067 84 06 54 - @bocalibre1 - dag. 11.00-22.00 u - ca. € 10. De overheerlijke pizza's worden voor je neus bereid. Geniet ervan op het terras, met uitzicht op zee.

MEER DAN € 80

19 Conte – Obala Kapetana Marka Martinovica - ☎ 032 37 36 87 - hotelconte.me - dag. 8.00-23.00 u - menu's € 85/95 - reserv. aanbev. Dit hotel-restaurant bij de haven biedt je vanaf het terras wellicht een van de mooiste uitzichten op de Boka. Men serveert er verfijnde Montenegrijnse gerechten

en een mooie selectie wijnen. Het is het chicste restaurant in Perast en het beste in de streek.

Morinj

Detailkaart blz. 27

MEER DAN € 30

26 Čatovića Mlini – Aan de E65 - Morinj - ☎ 032 37 30 30 - www.catovica-mlini.com - dag. 12.00-21.00 u - € 30 - reserv. aanbev. Onder deze oude molen stroomt gezapig een rivier en in de tuin lopen ganzen en eenden rond. In deze beschutte oase midden in de Boka serveert men verfijnde Montenegrijnse gerechten.

Herceg Novi

Detailkaart blz. 27

TUSSEN € 15 EN € 25

14 Gradska Kafana – Njegoševa 31 - ☎ 031 32 40 67 - www.gradskakafana.me - dag. 8.00-24.00 u. In dit restaurant in de voormalige ambassade van Bulgarije eet je uitstekende nationale gerechten. Je kunt ook gewoon iets drinken op het terras, vanwaar je een schitterend uitzicht op de omgeving hebt (☞ blz. 116).

15 Portofino Bistro – Marka Cara (Trg Herceg Stjepana) - ☎ 068 31 92 80 - dag. 8.00-22.00 u. In dit restaurant aan het mooie plein Herceg Stjepan, waar in het midden een kerkje staat, serveert men mediterrane gerechten. Wees niet teleurgesteld als het terras al vol is, vanuit de eetzaal heb je ook een prachtig uitzicht.

16 Konoba Feral – Šetalište Pet Danica 47 - ☎ 088 32 22 32 - www.konobaferal.com

DE MONTENEGRIJNSE MAATSCHAPPIJ

Een multi-etnisch land

Hoewel rasechte Montenegrijnen nog altijd het merendeel van de bevolking uitmaken (45 procent), worden ze op de voet gevolgd door **Serviërs** (28,7 procent), die vooral in het noorden en westen van het land wonen. De **Bosniërs** vormen 8,7 procent van de totale bevolking en wonen vooral tegen de grens met Bosnië. De **Albanezen** (4,9 procent) wonen vooral in het oosten, met name in de stad Ulcinj waar ze drievierde van de bevolking uitmaken. De **Roma** vormen 1 procent van de bevolking.

Daarnaast hebben zich kleine gemeenschappen Kroaten, Noord-Macedoniërs, oorlogsvluchtelingen van de Joegoslavische oorlogen en migranten in het land gevestigd, want Montenegro vormt de toegangspoort tot de Schengenzone sinds de toetreding van Kroatië tot de Europese Unie.

Een multiconfessioneel land

Dat Montenegro een multiconfessioneel land is, komt door de geschiedenis (G blz. 138). De **orthodoxe godsdienst** won aan belang door de eeuwenlange strijd tegen de Turkse bezetter en is nu de meest verspreide godsdienst (ongeveer 72 procent van de bevolking is orthodox). Moet een onafhankelijk land ook religieuze autonomie hebben? Een deel van de bevolking vond van wel en daarom is in 1993 de **Montenegrijnse orthodoxe kerk** opgericht in Cetinje.

Circa 19,1 procent van de bevolking is **moslim**. Ze wonen vooral in het noorden en oosten van het land, waar de Ottomanen het langst hebben standgehouden. Daar bevinden zich ook de mooiste moskeeën van het land, onder andere die van Husein Pacha in Plevlja.

De **katholieke kerk** is vooral aanwezig langs de kust, maar amper 3,4 procent van de bevolking is katholiek.

144

BEVOLKINGSCIJFERS

In 2024 telde Montenegro 620.000 inwoners. Die leven vooral in de steden (70 procent). De drie steden met het grootste inwoneraantal zijn Podgorica (177.000 inwoners), Nikšić en Pljevlja. Het zuiden en zuidwesten van het land zijn het dichtstbevolkt, het oosten is het rustigst. Net zoals in de andere Balkanlanden daalt het aantal inwoners (in 2024 bedroeg de bevolkingsaan groei naar schatting -0,44 procent), wat het gevolg is van het lagere aantal geboortes en de uittocht van jongeren.

De Kathedraal van de Opstanding van Christus in Podgorica

De kerken met een dubbel altaar, één voor de katholieken en één voor de orthodoxen, tonen aan dat de godsdienstige gemeenschappen vreedzaam samenleefden. Ze deelden de kerken omdat het in die tijd moeilijk was door het land te reizen. Veel **religieuze feesten** (📍 blz. 148) worden nog altijd door de drie belangrijkste godsdiensten gevierd. Zo wordt in Bar (📍 blz. 59) een processie ter ere van de heilige Vladimir gehouden en de belangrijkste bedevaart van het land gaat naar het klooster van Ostrog (📍 blz. 84).

Een EU-lidstaat?

Behalve een handvol pro-Servische en pro-Russische Montenegrijnen en zij die terugverlangen naar het voormalige Joegoslavië, willen de Montenegrijnen toetreden tot de EU. Die toetreding loopt

telkens vertraging op door politieke crises. De Montenegrijnen staan sceptisch tegenover de beloften van de leiders die van corruptie worden verdacht. Ze mijden de stembus en drijven de spot met slogans. Ze zijn niet bezig met de vereisten van het IMF en de Wereldbank (btw-verhoging en besparingsmaatregelen om het begrotingstekort weg te werken), maar willen dat hun koopkracht verhoogt (het gemiddelde loon bedraagt ongeveer € 1000, maar dat komt door de hoge lonen van een minderheid zakenlieden, het minimumloon bedraagt amper € 500), de sociale ongelijkheid afneemt, corruptie, de grijze markt en de inflatie (8,2 procent in 2023) worden aangepakt, en het juridisch systeem wordt herzien. Zo lang het land geen lid is van de EU en wordt geleid door coalities van meerdere partijen is verandering moeilijk.

Vertaling	Anja De Lombaert
Omslagontwerp	Keppie & Keppie
Omslagfoto	Jon Arnold Images/hemis.fr
Foto's achterplat	van boven naar onder: Mlenny/Getty Images Plus - AegeanBlue/Getty Images Plus - kyolshin/Getty Images Plus
Ontwerp binnenwerk	Keppie & Keppie
Oorspronkelijke titel	Guide Michelin Voyage & culture Monténégro 2026
Oorspronkelijke uitgever	Michelin, Parijs
Directie	Philippe Orain
Uitgevers	Lucie Fontaine (Michelin), Lieven Defour (Lannoo)
Redactie	Arnaud Goumand, Marie Lecocq, Denis Montagnon en Rafael Pic
Cartografie	Steluța Anghel, Theodor Cexpraga, Gabriel Dragu, Denis Rasse

This material is proprietary and the subject of copyright protection, database right protection and other intellectual property rights owned by TomTom or its suppliers. The use of this material is subject to the terms of a license agreement. Any unauthorized copying or disclosure of this material will lead to criminal and civil liabilities.

Met dank aan	Véronique Aissani, Dominique Auclair, Marion Capéra, Cristian Catona, Carole Diascorn, Hervé Dubois, Bogdan Gheorghiu, Pascal Grougon, Marie Simonet, Sandrine Tourari, Matea Matan en Alijana Hećo (National Tourism Organisation of Montenegro).
---------------------	--

© Cartografie: Michelin, 2024

© Nederlandse tekst: Uitgeverij Lannoo, nv, Tiel, 2026

Het redactieteam heeft de grootste zorg besteed aan de samenstelling en de controle van deze gids. Maar omdat de gegevens voortdurend gewijzigd worden, moet de praktische informatie (prijzen, adressen, bezoeken, telefoonnummers, bezienswaardigheden, internetadressen...) worden beschouwd als een aanwijzing. Het is dan ook best mogelijk dat bepaalde info bij het verschijnen van deze gids niet helemaal correct of volledig is. Wij kunnen daar niet verantwoordelijk voor worden gesteld. Deze gids bestaat voor en door u; u bewijst ons dan ook een grote dienst door eventuele tekortkomingen of vergissingen te melden. Aarzel niet om ons uw opmerkingen en suggesties over de inhoud van deze gids mee te delen. Bij een eerstvolgende bijgewerkte editie zullen wij daar rekening mee houden.

Contactadres	Michelin Reisgids Short Break Uitgeverij Lannoo Kasteelstraat 97 B-8700 Tiel michelinreisgids@lannoo.be	Michelin Reisgids Short Break Uitgeverij Terra Lannoo bv Postbus 23202 1100 DS Amsterdam Zuid-Oost michelinreisgids@terralannoo.nl
---------------------	---	--

www.lannoo.com

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

D/2026/45/413 - NUR 512 - ISBN 978-90-599-6232-3